

LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA

Po pravljici bratov Grimm – Katarína Aulitisová

TRNJULČICA

prevod: DARJA PIVK, JELENA SITAR
režija: KATARÍNA AULITISOVÁ, LUBOMÍR PIKTOR
likovna zasnova: JAN KOČMAN
glasba: JIŘÍ VYŠOHLÍD
korepeticije: JOŽI ŠALEJ
asistent glasbenika: IZIDOR KOZELJ
lektorstvo: TATJANA STANIČ
oblikovanje luči: JAN KOČMAN, BOŽIDAR MILER

nastopajo

ASJA KAHRIMANOVIČ
MIHA ARH
SONJA KONONENKO
IZTOK JEREB

vodja predstave: IZIDOR KOZELJ
lučni mojster: BOŽIDAR MILER
scenski tehnik: ANDREJ SLINKAR

izdelava lutk: JAN KOČMAN, IVAN KOPA, ZOLTAN JOJART
izdelava kostumov: SANDRA BIRJUKOV, MAJA PETERLIN, MARJETA VALJAVEC
izdelava scene in rekvizitov: IZTOK BOBIČ, ZORAN SRDIČ, SMREKCA d.o.o., JOŽE ZALAR ml., s. p.

Mali oder LGL
premiera: 20. marec 2008
Lutkovno gledališče Ljubljana
sezona 2007/2008

Pravljica je izmišljena zgodba, navadno iz nerealnega sveta, polna neverjetnih, neresničnih prigod – to izvemo, ko pogledamo v pomenski slovar.

Vendar je naša pravljica celo preveč resnična. Tudi v resničnem življenju namreč obstajajo »princeske«, ki živijo v zlatih kletkah. Tudi v resničnem svetu si človek mora zaslužiti srečo in notranjo svobodo, tudi v resničnem svetu je pot do prave ljubezni posuta s trnjem.

Trnjulčico so interpretirali že v mnogih jezikih, na veliko načinov, v različnih obdobjih in poiskati neki nov način je bilo precej „zavozlano“.

Saj vsak pozna punčko, ki se je zbodla z vretenom in zaspala za sto let. Zunanji okvir zgodbe je preprost, njena notranjščina pa je nadvse zapletena.

Tudi mi smo temo obravnavali malce bolj zapleteno in poskusili oblikovati takšno predstavo, ki zahteva veliko notranje tolerance in veliko ponižnosti vseh udeleženi. V predstavi namreč ni velikih vlog. Vse je odvisno od tega, ali smo sposobni partnerju izkazati čast, mu prisluhniti, ali smo sposobni potlačiti svoj »jaz« v prid skupnosti. Naša zgodba deluje le ob predpostavki sozvočja vseh. Zato ni naključje, da zgodbo pripovedujejo muzikanti kvarteta. Ni bilo preprosto uskladiti štiri različne glasove, tudi štiri različne duše, toda vsaka »pravljica« ima svojo ceno.

Skupaj s Trnjulčico smo se podali na trnovo pot tudi mi in vam poskusili nanizati zgodbo deklice, ki ji je usoda v zibelko položila vse, kar si človek le zaželi. A kljub temu ni bila srečna. Zgodbo deklice, ki ji je bila pretirana starševska ljubezen in zaščita skoraj v pogubo. Vendar je to tudi zgodba, v kateri ni junak ta, ki potegne meč, ampak ta, ki zaradi svojega prepričanja prenese posmeh, se zoperstavi večini in gre za svojimi sanjami.

In če ostane v vas – gledalcih – vsaj drobtinica vsega tega, smo svoj cilj dosegli.

Katarína Aulitisová

KATARÍNA AULITISOVÁ

režija

Katarína Aulitisová (Slovaška) je že od malih nog rada blebetala in sukala jezik. Tudi zaradi tega je pri sedemnajstih odletela iz rojstnega gnezda in priletela v Prago, kjer je štiri leta s svojim ragljanjem osrečevala profesorje in študente na Katedri za lutke DAMU, kjer je študirala lutkovno igro. Njen naravni čut za čebljanje je dobil nove razsežnosti v njenem prvem angažmaju – v gledališču DRÁK v Hradcu Králové, kjer je žvrgolela češko. Po dveh letih je iz neznanih vzrokov zopet ščebetala slovaško, in sicer v Državnem lutkovnem gledališču v Bratislavi. Ker pa je bilo v gledališčih z državnimi dotacijami pogosto treba jezik držati za zobmi, sta se leta 1990 skupaj z Ľubomírjem Piktorjem odločila za ustanovitev zasebnega gledališča PIKI. V njem je do popolnosti razvila svoj besedni zaklad, ne le na odru, ampak tudi na papirju. Za potrebe gledališča PIKI je napisala nekaj gledaliških iger in dramatisirala nekaj knjig slovaških in tujih avtorjev. Za nekatere od svojih stvaritev je na mednarodnih gledaliških festivalih (Mateřinka Liberec, PIF Zagreb) prejela nagrade za besedilo, za predstavo z najbolj humanim poslanstvom ali pa za ustvarjalno priredbo. Njene igre *O devetih mesečkih*, *Ko mame ni doma*, *PIPI* ter *Kužek in mucica* so igrala tudi nekatera lutkovna gledališča v tujini. Nekajkrat so jo nagradili tudi za ganljivo klepetanje – z nagradami za igralsko vlogo. Skupaj z Ľubomírjem sta si nabrala tudi nekaj nagrad za režijo na festivalih v Italiji, Češki republiki, Sloveniji, na Poljskem in na Hrvaškem. Kot režiserja sta sodelovala tudi s Theatre Taptoe v Belgiji, s Studiem Lutkarnica Koper in z Lutkovnim gledališčem Maribor. Od leta 1999 piše za Slovaško televizijo, ustvarja ciklično otroško oddajo *ELA HOP!*, v kateri kot voditeljica skupaj z Ľubomírjem živahno klepeta še dandanes.

Posebnost: Ima intuicijo in dober voh – saj ni čudno ob tako dolgem nosu.

LUBOMÍR PIKTOR

režija

Lubomír Piktor (Slovaška) se je pri šestnajstih odločil, da bo izkoristil svojo prirojeno molčečnost in se je odpravil študirat pantomimo. Tri leta ni spregovoril v predstavah Visokošolskega gledališča pantomime POMIMO v Bratislavi. In še naslednje leto v Lutkovnem gledališču v Banskí Bystrici, zlasti v predstavi *Majhne klovnijade*, ki jo je tam režiral češki pantomimik Ctibor Turba. Ker pa govorjenju ni posvečal velike pozornosti niti na lutkovni katedri DAMU, kjer je študiral lutkovno igro, se je po končanem študiju zasedel v pantomimskem ansamblu Ladislava Fialke v Divadle na zábradlí in kasneje v klovnsko – pantomimski gledališki skupini Alfred a spol v Pragi. Ker se je vedno raje gibal kot pa govoril, mu je uspelo uprizoriti nekaj predstav v lutkovnih in dramskih gledališčih na Češkem in tudi na Slovaškem. Eno leto ni spregovoril niti v Centralnem lutkovnem gledališču v Pragi. In dve leti je držal kljun v Državnem lutkovnem gledališču v Bratislavi. Leta 1990 je skupaj s Katko Aulitisovo ustanovil neodvisno dvočlansko gledališče PIKI, kjer se ne le giblje, ampak tudi režira in koreografira ter je zaradi pomanjkanja moških glasov celo prisiljen govoriti! Popolnoma se mu je jezik razvezal šele leta 1999, ko je postal celo voditelj (!) televizijske oddaje *ELÁ HOP!*. Da pa ne bi povsem pozabil molčati, od leta 1990 do danes od njiju s Katko ni glasu v nekaterih projektih Panthomimentheater Köln Milana Sládka v Nemčiji. Na srednjeevropskih lutkovnih festivalih je za igralske vloge in režijo, na festivalih pantomime in gibalnega gledališča pa za zapeljivo molčanje prejel nekaj priznanj.

Posebnost: Od devetega leta ne uporablja glavnika, zna pa misliti s svojo glavo.

JAN KOČMAN

likovna zasnova

Študiral je na Akademiji za gledališče, film in televizijo v Bratislavi in doktoriral iz kostumografije na Oddelku za scenografijo pri profesorju Corbi, na tej ustanovi pa trenutno tudi predava. Seznam njegovih dejavnosti je dolg in raznovrsten, saj poleg akademskega dela sodeluje pri kostumografiji in scenografiji gledališč na Slovaškem in drugod (London, Zürich, Dunaj, Praga, Tokio, Düsseldorf itd.), sodeloval je tudi pri več nagrajenih filmskih produkcijah in dela za Slovaško televizijo. Več kot deset let sodeluje s svetovno znanim pantomimikom Milanom Sladkom. Jan Kocman je član ustvarjalnega tria STROMY (Drevesa), ki je leta 2000 dobil nagrado *odkritje sezone* slovaških novinarjev in gledaliških kritikov.

Poleg kostumografije se ukvarja še z oblikovanjem plakatov za gledališče. Skozi vse njegovo delo je čutiti trajen vpliv lutkovnega gledališča z načeli dramaturgije in plesa. Zaradi mešanice kulturnih okolij ponuja preproste, visoko strokovne, neponovljive estetske rešitve.

Posebnost: »Hm, ne vem, kaj bi rekel, ker sem sramežljiv. Vendar zelo potrpežljiv.«

JIŘÍ VYŠOHLÍD

glasba

Rodil se je leta 1943 v mestu Hradec Králové, mladost pa je preživel v Trutnovu in Pragi. V Pragi je leta 1964 končal študij na lutkarskem oddelku Umetnostne akademije, potem pa je leto dni delal v lutkovnem gledališču v Kladnem, dve leti je bil vojaški glasbenik, od leta 1967 (do danes) pa je zaposlen v gledališču DRAK v svojem domačem kraju. Poleg igranja je začel tudi skladati glasbo za predstave, od devetdesetih let preteklega stoletja naprej pa je nekaj predstav tudi režiral. Ena od teh, *Hamlet*, je bila nagrajena na ljubljanskem lutkovnem festivalu (velika nagrada). Rad igra in

poslušaj glasbo, zlasti jazz. Pravi, da mu je to morda še bolj pri srcu kakor *igranje ali spremljanje gledaliških predstav*. Zelo rad ima tudi svoje tri otroke, gore in kolesarjenje.

Posebnost: Vedno se trudi dati vse od sebe – zato sodelavci igralci njihovem gledališču rečejo »glasbeno koncentracijsko taborišče«!

ASJA KAHRIMANOVIĆ

Članica LGL od leta 2006.

Potem ko je Asja v letošnji sezoni prejšnjo predstavo preživela »pod vodo«, jo naslovna vloga v *Trnjulčici* vodi med muzikante in trnje. Uresničuje se ji ena njenih želja, da bi v gledališču veliko pela, tudi ko misli že na naslednjo predstavo, v kateri bo sodelovala, na Ghelderodove *Muke svetega Antona*. Asjo letos lahko gledamo tudi kot teto Grizeldo v *Sapramiški*, kot vilo Malino v istoimenski predstavi, kot pasjega detektiva Frida v *Pasjem popoldnevu* in kot Špelo v *Odtrgani slušalki*.

MIHA ARH

Član LGL od leta 2005.

Letos ga na našem odru veliko srečujemo. Igral je v prvi letošnji predstavi *Dobri Zlobko*. V igri *Trnjulčica* se nam predstavlja v vlogi muzikanta, lutkarja, princa ... Po končanem študiju pa ga že čakajo nove igralske naloge v predstavi *Lepotica in zvel*. V predstavah iz prejšnjih sezon ga najdemo v *Odtrgani slušalki*, *Pasjem popoldnevu* in *Vili Malini*. V vsaki predstavi je drugačen, igriv in ustvarjalen. Njegovi interesi so široki in vključujejo tudi glasbo. V Cankarjevem domu ga lahko gledamo in poslušamo v predstavi *Kralj prisluškuje*, kjer se predstavlja tudi kot odličen glasbenik.

SONJA KONONENKO

Članica LGL od leta 1983.

V prvi predstavi letošnje sezone, v *Dobrem Zlobku*, je Sonja zaigrala dečka, sedaj pa nastopa kot kraljica. Med tema dvema skrajnostma iz letošnje sezone pa jo lahko vidimo še v predstavah iz prejšnjih sezon, v vlogah najrazličnejših živalskih dojenčkov v predstavi *Jajce*, v vlogah različnih živali v *Zgodbi o dobrem volku* in *Tacamuci*, kot potrpežljivo negovalko malega Zmajčka ter kot Učiteljico v *Odtrgani slušalki*. Sonja je tudi tista, ki vsako leto v Lutkovnem gledališču pripravi pustovanje z lutkami.

IZTOK JEREB

Član LGL od leta 1982.

Iztok v *Trnjulčici* igra muzikanta in kralja in vse, kar je še treba. V predstavi se veliko poje in njegov žametni glas lepo zazveni v sozvočju z ostalimi glasovi kolegov. To veselo in igrivo razpoloženje v *Trnjulčici* je popolno nasprotje vlog, ki ju igra v Prešernovem *Krstu pri Savici*, kjer se nam je v letošnji sezoni tudi prvič predstavil, in sicer kot pater Kornelij in Duhovni. Poleg tega, da je odličen Mefisto v predstavi *Doktor Faust*, pa ga srečamo tudi v več predstavah iz prejšnjih sezon, in sicer v *Veveričku posebne sorte*, *Čarovnički* in *Tacamuci*.